האיום האיראני גדול מהחשבון הפוליטי של איזנקוט

written by דוד מ' וינברג | 12.11.2026

יו"ר מפלגת ישר, גדי איזנקוט, שקיבל ראשון את ההזדמנות להרכיב את ממשלת ישראל הבאה, הזהיר השבוע את ראש הממשלה, בנימין נתניהו, מפני ניצול ענייני ביטחון לאומי לקידום אינטרסים פוליטיים צרים. איזנקוט אף רמז, כמעט במפורש, כי נתניהו עלול לפתוח במתקפה נוספת על איראן כדי לאלץ את המפלגות בישראל, ובהן מפלגתו של איזנקוט, להצטרף לממשלת אחדות חירום לאומית.

חס וחלילה. חלילה שנתניהו יעשה הון פוליטי משאלות הרות גורל של מלחמה ושלום. ואוי ואבוי, חלילה שאיזנקוט ייאלץ לשתף פעולה עם נתניהו בנושא כלשהו.

אינני חושד באף אחד משני המנהיגים בחטא כזה. נתניהו כן בהערכתו את הסכנות המיידיות והמתמשכות הנשקפות מאיראן, ללא קשר למעמדו הפוליטי הרעוע. למרבה הצער, איזנקוט דבק בקנאות בסירובו לשתף פעולה עם נתניהו בשום נסיבות שהן, גם לנוכח איומים ביטחוניים.

האמת היא שיש להנחית על איראן מהלומה מוחצת נוספת, וכי לרשות ישראל וארצות הברית עומד חלון הזדמנויות צר לעשות זאת. הדבר אכן קשור גם לפוליטיקה, ובייחוד לקונגרס האמריקני העוין שייכנס לתפקידו בינואר, ימרר את חייו הפוליטיים של טראמפ ויסיט את תשומת ליבו לסוגיות אחרות אך בראש ובראשונה, הדבר נוגע להתקדמותה המחודשת והמהירה של איראן לעבר יכולת לייצר נשק גרעיני ולשגר מתקפות בטילים בליסטיים.

מידע מודיעיני מוצק מצביע על כך שהאייתוללה מוג'תבא חמינאי הורה להאיץ את פריצתה של איראן לנשק גרעיני, וכי המתקנים האיראניים המיועדים לכך, בהר המכוש ובמקומות אחרים, ממוגנים מפני כל אמצעי הלחימה שבידי המערב, למעט נשק גרעיני טקטי.

חמור מכך, מנהיגי איראן מאמינים שהם חסינים מפני לחצים מערביים; שהם התישו את צבא ארצות הברית, שחקו את חוסנה הכלכלי של אמריקה והרתיעו את בעלות בריתה באמצעות פגיעה בבסיסים צבאיים אמריקניים במפרץ הערבי ושיבוש התנועה במצר הורמוז.

הם שרדו חודשים של הפצצות ושני גלים של חיסולים בצמרת ההנהגה, ואף הצליחו לעקוף חלקית את המצור האמריקני על השיט האיראני דרך מצר הורמוז, באמצעות נתיבים יבשתיים העוברים דרך רוסיה, עיראק וטורקיה.

בקיצור: ביטחונה העצמי של טהרן גבר. מנהיגיה מדברים כאילו הביסו את טראמפ ואת נתניהו בקלפי, ואינם רואים כל סיבה להתפשר. הם סבורים שהם קרובים לסלק את הכוחות

האמריקניים מהמפרץ, לאלץ את וושינגטון להסיר את כל העיצומים ולהביא את ארצות הברית להכיר באיראן כמעצמה גדולה. הם גם מאמינים שעוד יצליחו להכריע את ישראל, אם לא להשמידה, ושהמערב לא יזיל על כך דמעות רבות. ייתכן שאף ינסו להנחית מכת מנע אדירה על ישראל ועל בסיסים אמריקניים באזור.

למעשה, טהרן נאבקת על מעמד של מעצמה במזרח תיכון פוסט-אמריקני, ויש לה תפיסה ברורה כיצד להשיג ניצחון זה, כפי שהסבירו בחודש שעבר שני מומחים לאיראן מבית הספר ללימודים בינלאומיים מתקדמים (SAIS) באוניברסיטת ג'ונס הופקינס, במאמר בכתב העת Foreign Affairs.

ויש לזכור: האיום האיראני משתרע הרבה מעבר לגבולות המזרח התיכון. רק השבוע נודע לנו על מתקפות סייבר איראניות בצרפת ועל איומים נגד בסיסים צבאיים אמריקניים בבריטניה. חמינאי חתר בעבר, ועוד יחתור, להתנקש בחייהם של טראמפ, נתניהו ומנהיגים בכירים אחרים שהוא רואה בהם "אויבים". הוא צמא לנקמה.

לפיכך, מלאכת ריסונה של איראן טרם הושלמה, ואסור שהפוליטיקה שלנו תכשיל אותה או תעכב את השלמתה. אין דבר חשוב יותר מפעולה מהירה לבלימת המרוץ האיראני לנשק גרעיני ולהגמוניה אזורית.

מבצעי "זעם אדיר" ו"שאגת הארי", מוקדם יותר השנה, וכן מלחמת 12 הימים נגד איראן ב-2025, תרמו רבות להשגת יעד זה. אולם ארצות הברית וישראל מסוגלות להסב לאיראן פגיעה קשה הרבה יותר, והן חייבות לפעול כדי לערער את ביטחונה העצמי ולרסן את יהירותה.

ייתכן שגם קריסת המשטר הרדיקלי בטהרן נמצאת בהישג יד. תקיפות נגד תשתיות האנרגיה ומוקדי ביטחון הפנים של המדינה עשויות לדחוף את שלטון המולות אל סף התהום. קשה לתכנן התפתחות כזאת או לחזות אותה, אך החובה לנסות בעינה עומדת, ומהפכים פתאומיים בהחלט אפשריים. (איש לא חזה את קריסתו בן לילה של משטר אסד).

משום כך, אסור לטראמפ ולנתניהו לסגת כעת. טראמפ, ובייחוד סגן הנשיא ג'יי. די. ואנס, אינם רשאים לנסות למכור לנו גרסה ממוחזרת, שזכתה למתיחת פנים קלה, של הסכם הגרעין הרקוב והרופס שחתם הנשיא דאז ברק אובמה עם איראן ב-2015, עם דובדבן זעיר מלמעלה בדמות הסכם כלשהו ברוח הסכמי אברהם.

אני מאמין שהנשיא טראמפ מבין כי הפסקת המלחמה נגד איראן כעת, בשל מצוקות כלכליות זמניות וקשיים פוליטיים פנימיים בארצות הברית, תהיה בגדר ניצחון למשטר בטהרן.

אסור לאפשר לאיראן להסיק כי שיבוש אספקת הנפט הוא תעודת הביטוח להישרדותה, בהווה או בעתיד. אחרי הכל, הזינוק במחירי הנפט בעקבות השבתת התנועה במצר הורמוז היה צפוי. כפי שאמר טראמפ עצמו, השיבוש הוא "מחיר קטן שיש לשלם" תמורת הישגים ביטחוניים

משמעותיים.

ועל אף כל הביקורת הנמתחת על גישת ה"תן וקח" של טראמפ, הוא מבין שהעימות הנוכחי הוא במהותו מלחמת עולם נגד יריבותיה האסטרטגיות הגדולות ביותר של אמריקה, ובהן סין ורוסיה, בעלות בריתה של איראן.

לכן, קשה להניח שטראמפ ינטוש את שדה המערכה בטרם ירסן את איראן באופן משמעותי הרבה יותר. אני מסופק אם יאפשר לבדלנים דוגמת ואנס להכריז בשמו על "ניצחון" מדומה ולהפקיר את הזירה להמשך מעללי איראן.

אינני סבור שטראמפ שרוי במבוכה כלשהי באשר לאיראן. החל מנטישת הסכם הגרעין הרקוב של אובמה ב-2018, דרך חיסולו של מפקד כוח קודס במשמרות המהפכה, קאסם סולימאני, ב-2020, מבצע "פטיש חצות" ביוני האחרון, ועד למבצע "זעם אדיר" השנה טראמפ הוכיח שאיננו הפכפך או קל דעת.

נהפוך הוא. טראמפ הפגין כוח רצון ודבקות במטרה. מבחינות רבות אחרות הוא רחוק מלהיות מופת של מוסריות, אך הוא הוכיח כי הוא מבין את האחריות המוטלת עליו לעצב מחדש את הסדר האסטרטגי האזורי והעולמי באמצעות ריסוק איראן.

הוא גם הפגין אומץ לב פוליטי בזירה הפנימית, כאשר התייצב מול מבקריו המרקסיסטים ותומכי האסלאמיזם בשמאל הקיצוני, ומול הבדלנים והלאומנים הנוצרים המבקרים אותו מימין. הוא אף נטל סיכונים מול בסיס התמיכה שלו עצמו בתנועת MAGA, כאשר התעמת עם כמה ממבקריו הבוטים והמשפיעים ביותר, ובהם טאקר קרלסון, והעמיד אותם במקומם.

בניגוד לתפיסה המקובלת, שלפיה הגישה ה"אחראית" היא להבליג על הפרובוקציות האיראניות, בזו אחר זו, כדי להימנע ממלחמה, וכי ממילא כמעט בלתי אפשרי לבלום את שאיפות ההגמוניה של איראן, טראמפ העדיף להנחית מכה ולהציב קו אדום. הוא בחר להתייצב מול האייתוללות במקום לרקוד לפי חלילם.

לכן, לעת עתה ראוי טראמפ לשבח על עמידתו הנחושה מול איראן, לרבות המצור שהטיל על מצר הורמוז והידוק טבעת החנק היבשתית סביב איראן לאחרונה, וראוי להמשיך בשיתוף הפעולה עימו.

אכן, ההסתננות לכאורה של טראמפ מסוכנת, וההתקפות חסרות הבסיס שהוא משמיע מפעם לפעם נגד נתניהו מקוממות (שלא לדבר על ההשמצות המכוערות של ואנס נגד נתניהו וישראל).

מרגיזה באותה מידה גם נטייתו של טראמפ לטעון שוב ושוב כי בכוח אישיותו בלבד הוא מסוגל לפתור כל בעיה ולהשיג במהירות הסכמי שלום "ענקיים" בכל רחבי העולם. הדבר נכון הן לגבי

תוכניותיו מרחיקות הלכת והתלושות מן המציאות ל"שלום גדול בין ציוויליזציות" בעזה, והן לגבי הצהרותיו הנלהבות והבלתי עקביות על השגת הסכם שלום עולמי, עשירי במספר, עם טהרן.

אך אם מניחים בצד את גישתו המרגיזה של טראמפ לאנשים ולפוליטיקה, הרי שמאזן החלטותיו בסוגיות החשובות ביותר לישראל נותר מוצק ואיתן.

לפיכך, הדרך הנכונה היא להמשיך ולשתף פעולה עם טראמפ, במיוחד בשלושת החודשים הקרובים, כדי להביא את המערכה נגד איראן לסיום נחרץ ומכריע יותר. נתניהו צודק בחתירתו לכך, על אף המבוי הסתום הפוליטי בישראל. איזנקוט טועה כשהוא שולל זאת, ואל לו לערער את אמון הציבור ביושרת המשימה ובדחיפות ביצועה.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 12 בנובמבר 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.